

REGULAMIN ODZNAKI KRAJOZNAWCZEJ KONSTYTUCJI 3 MAJA

1. Odnaka Krajoznawcza Konstytucji 3 Maja ustanowiona została przez Zarząd Oddziału Miejskiego PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Lublinie z okazji przypadającej w 2021 roku 230. rocznicy uchwalenia przez Sejm Wielki „Ustawy Rządowej” zwanej „Konstytucją 3 Maja”.
2. Celem odznaki jest popularyzacja idei i treści Konstytucji 3 Maja, jako pierwszej w Europie, poznanie jej twórców i obrońców, a także miejsc upamiętniających te wydarzenia (pomniki, tablice pamiątkowe).
3. Odnaka jest jednostopniowa.
4. Odnakę mogą zdobywać osoby po ukończeniu 6. roku życia.
5. Odnakę zdobywa się przez zwiedzenie minimum 5. miejsc na terenie Polski związanych z opracowaniem, uchwaleniem i obroną Konstytucji 3 Maja oraz osobami bezpośrednio związanymi z tymi wydarzeniami, a także pomników i tablic upamiętniających te dzieła oraz wystaw okolicznościowych związanych tematycznie z tym dziełem. Proponowany wykaz miejsc stanowi załącznik do Regulaminu. Nie wyklucza to możliwości zwiedzania innych miejsc, których wybór zwiedzający musi uzasadnić.
6. Odnakę można zdobyć podczas wycieczek zbiorowych, indywidualnych, prowadząc książeczkę odznaki lub własny dzienniczek. Zwiedzenie obiektów potwierdza się pieczętą z miejsca, podpisem członka kadry programowej PTTK lub fotografią zdobywającego na tle zwiedzanego obiektu.
7. Odnakę weryfikuje i przyznaje Terenowy Zespół Weryfikacyjny Odznak Krajoznawczych O/M PTTK w Lublinie (Rynek 8, 20-111 Lublin, tel. 81 532-49-42) na podstawie książeczki lub dzienniczka Odznaki Krajoznawczej Konstytucji 3 Maja wypełnionej przez zdobywającego, z potwierdzeniami zwiedzenia wymienionych obiektów.
8. Odnaka jest odpłatna. W przypadku przesyłania odznaki drogą pocztową, koszty przesyłki pokrywa zdobywający.
9. Przekazanie książeczki do weryfikacji jest jednocześnie wyrażeniem zgody na przetwarzanie danych osobowych (imię i nazwisko, rok urodzenia, miejsce zamieszkania) tylko w celu przyznania odznaki, zgodnie z wymaganiami RODO.
10. Ostateczna interpretacja regulaminu przysługuje Komisji Krajoznawczej Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie.
11. Oznakę można zdobywać od dnia 1 maja 2021 r.

Zarząd Oddziału Miejskiego PTTK
im. Aleksandra Janowskiego w Lublinie

Załącznik
do Regulaminu Odznaki Krajoznawczej Konstytucji 3 Maja
Wykaz proponowanych miejsc do zwiedzania

1. Aleksandrów Kujawski – pomnik Konstytucji 3 Maja, ul. marsz. Józefa Piłsudskiego.
2. Bełchatów – tablica Konstytucji 3 Maja, kościół NMP Matki Kościoła i św. Barbary na os. Dolnośląskim, al. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego 42.
3. Biała Podlaska – tablica Konstytucji 3 Maja na budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. Józefa Ignacego Kraszewskiego, ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego 1.
4. Białaczów, pow. opoczyński – pałac zbudowany przez Stanisława Małachowskiego.
5. Białystok – pomnik Konstytucji 3 Maja w parku Konstytucji 3 Maja na terenie Lasu Zwierzynieckiego.
6. Bronowice, gm. Puławy:
 - miejsce ostatniej narady dowództwa i pobytu oraz przeglądu wojsk polskich,
 - pomnik Tadeusza Kościuszki.
7. Brzyska, pow. jasielski – tablica upamiętniająca 222. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja przy Urzędzie Gminy.
8. Chełm – miejsce zakończenia odwrotu korpusu Tadeusza Kościuszki spod Dubienki, tablica upamiętniająca pobyt Tadeusza Kościuszki na Górze Chełmskiej.
9. Dobra, pow. limanowski:
 - tablica upamiętniająca 200-lecie Konstytucji 3 Maja na budynku Urzędu Gminy,
 - park im. Małachowskich.
10. Gdynia – pomnik Konstytucji 3 Maja, ul. Juliusza Słowackiego 40.
11. Garwolin – pomnik Konstytucji 3 Maja, Zespół Szkół nr 2 im. Tadeusza Kościuszki, ul. Żołnierzy II Armii Wojska Polskiego 20.
12. Granne, gm. Perlejewo:
 - miejsce potyczki wojsk polskich z armią gen. Aleksandra Suworowa idącego na Warszawę, podczas przeprawy przez Bug 24 lipca 1792 r.,
 - pomnik poległych na cmentarzu parafialnym.
13. Janów Podlaski:
 - grotta Adama Naruszewicza,
 - bazylika kolegiacka Świętej Trójcy (d. katedra) – miejsce spoczynku bp. Adama Naruszewicza.
14. Jarosław – pomnik Konstytucji 3 Maja, Starostwo Powiatowe, ul. Jana Pawła II 17.
15. Jasło – tablica upamiętniająca 200. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja.
16. Jedlicze, pow. krośnieński – tablica upamiętniająca twórców Konstytucji 3 Maja na budynku Urzędu Gminy, ul. Rynek 6.
17. Kalwaria Zebrzydowska – tablica upamiętniająca 190. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja na budynku Banku Spółdzielczego, ul. Jagiellońska 2.
18. Krzemień-Wieś, gm. Jabłonna Lacka – miejsce bitwy 24 lipca 1792 r. z korpusem gen. Fiodora Denisowa.
19. Kodeń:
 - miejsca życia i pochówku gen. Kazimierza Nestora Sapiehy,
 - ruiny zamku Sapiehów,
 - bazylika św. Anny,
 - zespół pałacowy „Placencja”.
20. Koło – tablica upamiętniająca uchwalenie Konstytucji 3 maja na murach kościoła farnego pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, ul. kard. Stefana Wyszyńskiego 18.
21. Końskie – miejsce urodzenia Stanisława Małachowskiego, zespół pałacowo-parkowy.
22. Kraków:
 - miejsce uwięzienia Stanisława Małachowskiego,
 - pomnik Hugona Kołłątaja w parku im. Henryka Jordana, al. 3 Maja 11,

- pomnik Hugona Kołłątaja na dziedzińcu Collegium Phisicum im. Hugona Kołłątaja Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. św. Anny 6.
23. Krasne, pow. przasnyski – miejsce śmierci i spoczynku Adama Stanisława Krasińskiego, kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, pl. Ludwika Krasińskiego 2.
 24. Krzeszowice, pow. krakowski – miejsce przechowywania rękopisu Konstytucji do 1945 r. (archiwum rodzinne Potockich w zespole pałacowym Potockich).
 25. Kurów, pow. puławski – miejsce stacjonowania dowództwa i wojsk polskich przed bitwą pod Markuszowem, kwatera ks. Józefa Poniatowskiego.
 26. Limanowa – bazylika kolegiacka Matki Boskiej Bolesnej wybudowana jako wotum na 100. rocznicę Konstytucji 3 maja.
 27. Lublin:
 - dworek Jana Nepomucena Kościuszki w dzielnicy Sławinek,
 - pomnik Konstytucji 3 Maja na pl. Litewskim,
 - miejsce urodzenia Stanisława Kostki Potockiego – pałac Potockich, ul. Stanisława Staszica 3.
 28. Leszno – pomnik 200-lecia Konstytucji 3 Maja i Odzyskania Niepodległości, al. Konstytucji 3 Maja.
 29. Łódź – tablica pamiątkowa poświęcona obchodom rocznicy Konstytucji 3 Maja w bazylice archikatedralnej św. Stanisława Kostki, ul. Piotrkowska 265.
 30. Łuków – tablica upamiętniająca 125. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja na frontonie kolegiaty Przemienienia Pańskiego, pl. Gabriela Narutowicza 2.
 31. Markuszów, pow. puławski – miejsce ostatniej bitwy w obronie Konstytucji stoczonej przez korpus ks. Józefa Poniatowskiego 26 lipca 1792 r., ostatniej bitwy wojsk polskich w obronie Konstytucji i miejsce śmierci gen. Janusza Stanisława Ilińskiego.
 32. Nałęczów – pałac Małachowskich (dawniej własność Stanisława Małachowskiego) w Parku Zdrojowym, al. Stanisława Małachowskiego 3.
 33. Neple, gm. Terespol – zespół pałacowo-parkowy, miejsce spotkań Juliana Ursyna Niemcewicza z bratem i miejsce twórczości.
 34. Nowy Targ – tablica Konstytucji 3 Maja na frontonie dawnego ratusza (ob. Muzeum Podhalańskie PTTK im. Czesława Pajerskiego), ul. Rynek 1.
 35. Olesin, gm. Kurów – pałac Potockich, miejsce życia i działalności Stanisława Kostki Potockiego, przebywał tutaj Julian Ursyn Niemcewicz.
 36. Opole – tablica Konstytucji 3 Maja w kaplicy piastowskiej katedry Podwyższenia Krzyża Świętego, ul. Katedralna 2.
 37. Pszczyna – tablica Konstytucji 3 Maja przy Urzędzie Miejskim, ul. Rynek 2.
 38. Przemyśl – pomnik upamiętniający twórców Konstytucji 3 Maja przed zamkiem Kazimierzowskim na wzgórzu zamkowym, al. 25 Polskiej Drużyny Strzeleckiej 1.
 39. Przeworsk – pomnik Konstytucji 3 Maja w sąsiedztwie budynku Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, ul. marsz. Józefa Piłsudskiego 8.
 40. Puławy – zespół pałacowo-parkowy (własność ks. Adama Kazimierza Czartoryskiego, a następnie ks. Adama Jerzego Czartoryskiego związanych z pracami nad Konstytucją i jej obroną), przebywał tutaj Julian Ursyn Niemcewicz, ul. Czartoryskich 8.
 41. Radomsko – pomnik Konstytucji 3 Maja, pl. 3 Maja 15a.
 42. Radzyń Podlaski:
 - pałac Potockich – miejsce urodzenia Ignacego Potockiego, a także powstania części projektu Konstytucji 3 Maja,
 - pomnik upamiętniający uchwalenie Konstytucji 3 Maja, pl. Ignacego Potockiego.
 43. Ryki – pomnik Konstytucji 3 Maja na terenie zespołu pałacowo-parkowego.
 44. Sandomierz – tablica Konstytucji 3 Maja na ścianie ratusza na Rynku Starego Miasta.
 45. Tczew – tablica Konstytucji 3 Maja na skwerze przy wieży ciśnień.
 46. Tomaszów Lubelski – pomnik Konstytucji 3 Maja na Rynku.
 47. Toruń – tablica pamiątkowa na ścianie kościoła oo. jezuitów pw. Świętego Ducha na Rynku Starego Miasta.

48. Uchańka, gm. Dubienka:
- miejsce bitwy pod Dubienką 18 lipca 1792 r.,
 - pomnik – Kopiec Kościuszki.
49. Warszawa:
- Zamek Królewski:
 - miejsce uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
 - obraz Jana Matejki „Konstytucja 3 Maja 1791 roku”,
 - gabinet prywatnego sekretarza króla Stanisława Augusta Poniatowskiego – miejsce urzędowania Scipione Piattolo oraz miejsce spotkań autorów konstytucji;
 - bazylika archikatedra św. Jana Chrzciciela – miejsce nabożeństwa dziękczynnego;
 - Archiwum Główne Akt Dawnych w pałacu Raczyńskich, ul. Długa 7;
 - pałac w Wilanowie, ul. Stanisława Kostki Potockiego 10:
 - pierwsze miejsce przechowywania rękopisu w zbiorach Archiwum Publicznego Potockich zgromadzonych przez Stanisława Kostkę Potockiego do l. 70. XIX w.,
 - w pałacu powstało jedno z pierwszych publicznych muzeów w Polsce założone z inicjatywy Stanisława Kostki Potockiego,
 - miejsce śmierci Stanisława Kostki Potockiego;
 - cmentarz rzymskokatolicki w Wilanowie u zbiegu ulic Wiertniczkiej i Wilanowskiej – miejsce spoczynku Ignacego Potockiego;
 - pałac Czapskich (Raczyńskich) – miejsce zamieszkania Stanisława Małachowskiego i tajnych zebrań redakcji konstytucji (ob. Akademia Sztuk Pięknych), ul. Krakowskie Przedmieście 5;
 - pałac Prezydencki (d. Koniecpolskich, Radziwiłłów, Lubomirskich) miejsce zabrania i odczytania projektu ustawy 2 maja oraz miejsce spotkań Zgromadzenia Przyjaciół Konstytucji Rządowej;
 - Biblioteka Narodowa – miejsce przechowywania paryskiej edycji z 1791 r., al. Niepodległości 213;
 - Łazienki Królewskie – zespół pałacowo-ogrodowy założony przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i miejsce życia monarchy;
 - bazylika Świętego Krzyża – miejsce spoczynku Stanisława Małachowskiego, ul. Krakowskie Przedmieście 3;
 - kamienica Klucznikowska, Rynek Starego Miasta 21A – miejsce zamieszkania Hugona Kołłątaja i siedziba „Kuźnicy Kołłątajowskiej”;
 - cmentarz Powązkowski (zwyczajowo Stare Powązki) – miejsce spoczynku Hugona Kołłątaja, katakumby Merliniego, ul. Powązkowska 1;
 - kamień upamiętniający uchwalenie Konstytucji 3 Maja w parku im. Romualda Traugutta.
50. Węgrów – tablica upamiętniająca uchwalenie Konstytucji 3 Maja na ścianie budynku Węgrzowskiego Ośrodka Kultury, skwer 3 Maja.
51. Wiśniowa, gm. Staszów:
- tablica pamiątkowa i urna z sercem Hugona Kołłątaja w kościele Przemienienia Pańskiego i Świętego Ducha,
 - Izba Pamięci Hugona Kołłątaja w dawnym pałacu Kołłątajów.
52. Wrocław – pomnik Konstytucji 3 Maja obok wejścia do Rotundy Panoramy Racławickiej, ul. Jana Ewangelisty Purkyniego 11.
53. Zielona Góra – pomnik Konstytucji 3 Maja na skraju parku gen. Józefa Sowińskiego przy al. Konstytucji 3 Maja.
54. Żelechów, pow. garwoliński – głaz z tablicą upamiętniającą Konstytucję 3 Maja w pobliżu starej remizy strażackiej, przy skrzyżowaniu ul. Tadeusza Kościuszki i al. Wojska Polskiego.